ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 28.1.2025
COM(2025) 34 final

2025/0021 (COD)

Πρόταση

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για την τροποποίηση των δασμών που εφαρμόζονται στις εισαγωγές ορισμένων προϊόντων που κατάγονται ή εξάγονται άμεσα ή έμμεσα από τη Ρωσική Ομοσπονδία και τη Δημοκρατία της Λευκορωσίας.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

• Αιτιολόγηση και στόχοι της πρότασης

Σκοπός της παρούσας πρότασης κανονισμού είναι, σύμφωνα με τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 17ης Οκτωβρίου 2024[1], η αύξηση των δασμών στις εισαγωγές ορισμένων γεωργικών προϊόντων που κατατάσσονται επί του παρόντος στα κεφάλαια 1, 2, 4 έως 24, 29, 33, 35, 38, 41, 43, 50, 51, 52 και 53 της συνδυασμένης ονοματολογίας (στο εξής: ΣΟ), καθώς και ορισμένων λιπασμάτων που κατατάσσονται επί του παρόντος στο κεφάλαιο 31 της ΣΟ, και τα οποία κατάγονται ή εξάγονται άμεσα ή έμμεσα από τη Ρωσική Ομοσπονδία ή τη Δημοκρατία της Λευκορωσίας. Η πρόταση αυξάνει σημαντικά και με άμεση ισχύ τους εφαρμοστέους εισαγωγικούς δασμούς για τα γεωργικά προϊόντα από τη Ρωσική Ομοσπονδία ή τη Δημοκρατία της Λευκορωσίας, ενώ οι δασμολογικές αυξήσεις για τα λιπάσματα θα πραγματοποιηθούν σταδιακά, κατά τη διάρκεια μεταβατικής περιόδου τριών ετών. Επιπλέον, τα σχετικά προϊόντα που κατάγονται ή εξάγονται άμεσα ή έμμεσα από τη Ρωσική Ομοσπονδία ή τη Δημοκρατία της Λευκορωσίας δεν θα έχουν πρόσβαση στις δασμολογικές ποσοστώσεις της Ένωσης.

Το 2023 οι ενωσιακές εισαγωγές γεωργικών προϊόντων από τη Ρωσική Ομοσπονδία που καλύπτονται από τον προτεινόμενο κανονισμό (στο εξής: οικεία γεωργικά προϊόντα) ανήλθαν σε 2,9 εκατ. τόνους, αξίας 380 εκατ. EUR (σύμφωνα με τα στοιχεία της Eurostat). Οι δασμοί erga omnes της Ένωσης (δηλαδή οι δασμοί του μάλλον ευνοούμενου κράτους που εφαρμόζονται επί του παρόντος) στα οικεία γεωργικά προϊόντα ποικίλλουν σημαντικά. Δεν πραγματοποιούνται συναλλαγές γεωργικών προϊόντων που ήδη υπόκεινται σε υψηλούς δασμούς του μάλλον ευνοούμενου κράτους. Αντιθέτως, γεωργικά προϊόντα από τη Ρωσική Ομοσπονδία που υπόκεινται σε μηδενικούς ή σχετικά χαμηλούς δασμούς του μάλλον ευνοούμενου κράτους εξακολουθούν να εισάγονται στην Ένωση, διότι δεν υπάρχει σημαντικός δασμολογικός φραγμός του μάλλον ευνοούμενου κράτους για την είσοδό τους στην αγορά της Ένωσης.

Το 2023 οι τύποι λιπασμάτων που καλύπτονται από τον προτεινόμενο κανονισμό (στο εξής: οικεία λιπάσματα) αντιπροσώπευαν πάνω από το 70 % της συνολικής κατανάλωσης λιπασμάτων στην Ένωση. Σύμφωνα με την Eurostat, οι εισαγωγές απ' όλες τις τρίτες χώρες ανήλθαν σε 14 εκατ. τόνους, συμπεριλαμβανομένων των εισαγωγών από τη Ρωσική Ομοσπονδία που ανήλθαν σε 3,6 εκατ. τόνους (αξίας 1,28 δισ. EUR) —δηλαδή πάνω από το 25 % των συνολικών εισαγωγών της Ένωσης (σε τόνους). Οι ενωσιακοί παραγωγοί καλύπτουν την υπόλοιπη ζήτηση της Ένωσης για τους συγκεκριμένους τύπους λιπασμάτων και οι εξαγωγές της Ένωσης των εν λόγω προϊόντων προς τον υπόλοιπο κόσμο ανήλθαν συνολικά σε 8 εκατ. τόνους το 2023. Για όλα τα οικεία λιπάσματα, οι δασμοί erga omnes της Ένωσης (δηλαδή οι δασμοί του μάλλον ευνοούμενου κράτους που εφαρμόζονται επί του παρόντος) καθορίζονται σε 6,5 %, ποσοστό που είναι χαμηλό και δεν συνιστά σημαντικό εμπόδιο στην εισαγωγή τους από τη Ρωσική Ομοσπονδία στην Ένωση.

Η τρέχουσα εισαγωγή των οικείων γεωργικών προϊόντων και λιπασμάτων συνιστά εξάρτηση από τη Ρωσική Ομοσπονδία, η οποία, εάν δεν αντιμετωπιστεί, θα μπορούσε να βλάψει την επισιτιστική ασφάλεια της Ένωσης και, ιδίως στην περίπτωση των λιπασμάτων, να καταστήσει την Ένωση ιδιαίτερα ευάλωτη σε πιθανές εξαναγκαστικές ενέργειες της Ρωσικής

[1] https://www.consilium.europa.eu/media/2pebccz2/20241017-euco-conclusions-el.pdf

Ομοσπονδίας. Οι εισαγωγές των οικείων λιπασμάτων από τη Ρωσική Ομοσπονδία αυξάνονται ήδη και η αύξηση αυτή θα μπορούσε να επιταχυνθεί, αν δρομολογηθούν εκ νέου σημαντικές ποσότητες προς την Ένωση, δεδομένου ότι η Ρωσική Ομοσπονδία παράγει πολύ μεγάλες ποσότητες των οικείων λιπασμάτων. Αυτή η δυνητική αύξηση των εισαγωγών από τη Ρωσική Ομοσπονδία θα διατάραζε την ενωσιακή αγορά των οικείων προϊόντων και θα έβλαπτε τους ενωσιακούς παραγωγούς αζωτούχων λιπασμάτων που αντιμετωπίζουν δυσκολίες να ανταγωνιστούν τις εισαγωγές από τη Ρωσική Ομοσπονδία σε μια περίοδο κατά την οποία οι τιμές του αερίου στην Ένωση παραμένουν υψηλές. Η μακροπρόθεσμη επιβίωση της ενωσιακής βιομηχανίας αζωτούχων λιπασμάτων είναι ζωτικής σημασίας για την επισιτιστική ασφάλεια της Ένωσης, διότι τα οικεία λιπάσματα είναι απαραίτητα για την ανάπτυξη των φυτών και διαδραματίζουν κρίσιμο ρόλο στη διατήρηση της ικανότητας του ενωσιακού γεωργικού τομέα να παράγει τρόφιμα. Ως εκ τούτου, η αντιμετώπιση της αυξανόμενης εξάρτησης από τις εισαγωγές των οικείων λιπασμάτων από τη Ρωσική Ομοσπονδία και η διατήρηση της βιωσιμότητας μιας αυτόνομης ενωσιακής βιομηχανίας αζωτούχων λιπασμάτων είναι ζωτικής σημασίας για τη διασφάλιση και τη διατήρηση της επισιτιστικής ασφάλειας της Ένωσης. Το σημερινό επίπεδο εισαγωγών των οικείων γεωργικών προϊόντων δεν είναι συγκρίσιμο με το επίπεδο των εισαγωγών οικείων λιπασμάτων, αλλά η τρέχουσα κατάσταση των σχέσεων μεταξύ της Ένωσης και της Ρωσικής Ομοσπονδίας σημαίνει ότι θα πρέπει να εμποδιστεί η ανάπτυξη εξάρτησης στο μέλλον. Ωστόσο, δεν είναι δυνατόν να διασφαλιστεί ότι αυτό δεν θα συμβεί αν οι δασμοί για τα οικεία γεωργικά προϊόντα παραμείνουν στα σημερινά επίπεδα.

Επιπλέον, τα προτεινόμενα δασμολογικά μέτρα θα διασφαλίσουν ότι η Ρωσική Ομοσπονδία δεν θα επωφελείται εμπορικά από τη συνέχιση των εξαγωγών προς την Ένωση. Αυτό θα είναι συνεπές με τα συμφέροντα της Ένωσης και με το δίκαιο και τις πολιτικές της Ένωσης, ιδίως εκείνες που εφαρμόζονται έναντι της Ρωσικής Ομοσπονδίας και της Δημοκρατίας της Λευκορωσίας στο πλαίσιο της απρόκλητης και αδικαιολόγητης επίθεσης της Ρωσικής Ομοσπονδίας κατά της Ουκρανίας και της στήριξης που εξακολουθεί να παρέχει η Δημοκρατία της Λευκορωσίας στη Ρωσική Ομοσπονδία.

Η Δημοκρατία της Λευκορωσίας εξάγει περιορισμένες ποσότητες των οικείων γεωργικών προϊόντων και λιπασμάτων (γεωργικά προϊόντα αξίας 92 εκατ. EUR και λιπάσματα αξίας 29,6 εκατ. EUR το 2023). Επομένως, δεν είναι σημαντικός παραγωγός ή εξαγωγέας των εν λόγω προϊόντων. Ωστόσο, στο πεδίο εφαρμογής του προτεινόμενου κανονισμού εντάσσεται και η Δημοκρατία της Λευκορωσίας λόγω των στενών πολιτικών και οικονομικών δεσμών της με τη Ρωσική Ομοσπονδία και προκειμένου να αποτραπεί η παράνομη και δόλια διοχέτευση εισαγωγών από τη Ρωσική Ομοσπονδία μέσω της Δημοκρατίας της Λευκορωσίας, που θα μπορούσε να σημειωθεί σε περίπτωση που παραμείνουν αμετάβλητοι οι ενωσιακοί δασμοί στις εισαγωγές των οικείων προϊόντων που κατάγονται ή εξάγονται από τη Δημοκρατία της Λευκορωσίας. Δεδομένης της συνεχούς προσέγγισης και των αυξανόμενων εμπορικών συναλλαγών μεταξύ της Λευκορωσίας και της Ρωσικής Ομοσπονδίας, είναι σκόπιμο να εφαρμοστεί η ίδια μεταχείριση στα οικεία προϊόντα από τη Δημοκρατία της Λευκορωσίας με τα προϊόντα από τη Ρωσική Ομοσπονδία.

Ο προτεινόμενος κανονισμός θα αυξήσει τους δασμούς για τα οικεία προϊόντα που κατάγονται ή εξάγονται άμεσα ή έμμεσα από τη Ρωσική Ομοσπονδία ή τη Δημοκρατία της Λευκορωσίας σε επίπεδο αρκετά υψηλό ώστε να σταματήσει η εισαγωγή των εν λόγω προϊόντων. Για όλα τα οικεία γεωργικά προϊόντα, οι δασμοί στις εισαγωγές από τη Ρωσική Ομοσπονδία και τη Δημοκρατία της Λευκορωσίας στην Ένωση θα αυξηθούν με κατ' αξίαν δασμό ύψους 50 %. Για να αποφευχθεί η είσοδος των οικείων γεωργικών προϊόντων που κατάγονται ή εξάγονται άμεσα ή έμμεσα από τη Ρωσική Ομοσπονδία ή τη Δημοκρατία της

Λευκορωσίας στην αγορά της Ένωσης με τους χαμηλότερους συντελεστές που εφαρμόζονται στο πλαίσιο των ενωσιακών δασμολογικών ποσοστώσεων, είναι επίσης αναγκαίο να εξαιρεθούν τα προϊόντα που κατάγονται ή εξάγονται άμεσα ή έμμεσα από τη Ρωσική Ομοσπονδία και τη Δημοκρατία της Λευκορωσίας από την εφαρμογή μειωμένων δασμών στο πλαίσιο των εν λόγω ποσοστώσεων. Για τα οικεία λιπάσματα, επιπλέον του υφιστάμενου κατ' αξίαν δασμού ύψους 6,5 %, ο δασμός θα υπόκειται σε πρόσθετο ειδικό δασμό που θα αυξάνεται σταδιακά, ξεκινώντας από 40 EUR ή 45 EUR ανά τόνο, ανάλογα με τον τύπο του λιπάσματος (αντιστοιχεί κατά προσέγγιση σε 13 % σε κατ' αξίαν ισοδύναμο), σε απαγορευτικό επίπεδο ύψους 315 EUR ή 430 EUR ανά τόνο αντίστοιχα, τρία έτη μετά την έναρξη εφαρμογής του προτεινόμενου κανονισμού (επίπεδο περίπου 100 % σε κατ' αξίαν ισοδύναμο). Κατά τη διάρκεια της τριετούς μεταβατικής περιόδου, αυτά τα απαγορευτικά επίπεδα δασμών θα επιβληθούν, επίσης, σε περίπτωση που πραγματοποιηθούν εισαγωγές προϊόντων από τη Ρωσική Ομοσπονδία και τη Δημοκρατία της Λευκορωσίας που θα υπερβαίνουν συγκεκριμένες ποσότητες.

Ο προτεινόμενος κανονισμός δεν αναμένεται να επηρεάσει αρνητικά την παγκόσμια επισιτιστική ασφάλεια. Πρώτον, η αύξηση των ενωσιακών δασμών θα ισχύει μόνο για τις εισαγωγές στην Ένωση και, κατά συνέπεια, δεν θα επηρεάσει τη διαμετακόμιση των οικείων προϊόντων από τη Ρωσική Ομοσπονδία ή τη Δημοκρατία της Λευκορωσίας μέσω του εδάφους της Ένωσης προς τρίτες χώρες. Δεύτερον, η αύξηση των εισαγωγικών δασμών της Ένωσης αναμένεται να μειώσει σημαντικά αυτές τις ροές εισαγωγών προς την Ένωση, αυξάνοντας με τον τρόπο αυτόν στην πράξη τις ποσότητες των οικείων προϊόντων που διατίθενται σε τρίτες χώρες, ιδίως σε αναπτυσσόμενες χώρες.

- **Συνέπεια με τις ισχύουσες διατάξεις στον τομέα πολιτικής**

Η επιβολή εισαγωγικών δασμών στα οικεία προϊόντα αφορά την κοινή εμπορική πολιτική της Ένωσης που ορίζεται στα άρθρα 206 και 207 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ). Αντιστοιχεί σε «αλλαγές στους δασμολογικούς συντελεστές», όπως προβλέπεται στο άρθρο 207 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ, και βασίζεται στη δυνατότητα άρνησης της μεταχείρισης του μάλλον ευνοούμενου κράτους για προϊόντα καταγωγής Ρωσικής Ομοσπονδίας, η οποία αποτυπώθηκε στην «Κοινή δήλωση σχετικά με την επίθεση της Ρωσικής Ομοσπονδίας κατά της Ουκρανίας με τη στήριξη της Λευκορωσίας» που πραγματοποιήθηκε από την Ένωση και διάφορα άλλα μέλη του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου στη Γενεύη στις 17 Μαρτίου 2022[2]. Αυτό έχει ήδη τεθεί σε εφαρμογή σε διάφορους κανονισμούς, συμπεριλαμβανομένου του κανονισμού με τον οποίο η Ένωση επέβαλε υψηλότερους δασμολογικούς συντελεστές στις εισαγωγές ορισμένων γεωργικών προϊόντων από τη Ρωσική Ομοσπονδία και τη Δημοκρατία της Λευκορωσίας[3].

- **Συνέπεια με άλλες πολιτικές της Ένωσης**

Οι προτεινόμενες αυξήσεις στους δασμούς για ορισμένα γεωργικά προϊόντα και λιπάσματα που κατάγονται ή εξάγονται από τη Ρωσική Ομοσπονδία και τη Δημοκρατία της Λευκορωσίας και τα οποία παρατίθενται στην παρούσα πρόταση θα ήταν συνεπείς με τα περιοριστικά μέτρα που έλαβε η Ένωση κατά των εν λόγω χωρών μετά την απρόκλητη και αδικαιολόγητη στρατιωτική επίθεση της Ρωσικής Ομοσπονδίας κατά της Ουκρανίας και τη

[2] https://www.eeas.europa.eu/delegations/world-trade-organization-wto/joint-statement-aggression-russian-federation-against-ukraine-support-belarus_en

[3] Κανονισμός (ΕΕ) 2024/1652 του Συμβουλίου, της 30ής Μαΐου 2024, για την τροποποίηση του παραρτήματος I του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2658/87 για τη δασμολογική και στατιστική ονοματολογία και το κοινό δασμολόγιο.

στήριξη που εξακολουθεί να παρέχει στη ρωσική επίθεση η Δημοκρατία της Λευκορωσίας. Ως εκ τούτου, οι αυξήσεις των δασμών στην παρούσα πρόταση κανονισμού θα ήταν σύμφωνες με την απαίτηση του άρθρου 21 παράγραφος 3 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση να διασφαλιστεί η συνοχή μεταξύ των διαφόρων τομέων της εξωτερικής δράσης της Ένωσης. Θα συμφωνούσαν επίσης με το άρθρο 207 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ, το οποίο προβλέπει ότι η κοινή εμπορική πολιτική ασκείται στο πλαίσιο των αρχών και των στόχων της εξωτερικής δράσης της Ένωσης.

2. ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ, ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΝΑΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑ

- **Νομική βάση**

Η νομική βάση της πρότασης είναι το άρθρο 207 παράγραφος 2 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

- **Επικουρικότητα (σε περίπτωση μη αποκλειστικής αρμοδιότητας)**

Η κοινή εμπορική πολιτική, σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχείο ε) της ΣΛΕΕ, ορίζεται ως αποκλειστική αρμοδιότητα της Ένωσης, οπότε δεν εφαρμόζεται η αρχή της επικουρικότητας.

- **Αναλογικότητα**

Ο παρών προτεινόμενος κανονισμός είναι αναγκαίος για την υλοποίηση της κοινής εμπορικής πολιτικής, με στόχο τη μείωση των εισαγωγών της Ένωσης από τη Ρωσική Ομοσπονδία και τη Δημοκρατία της Λευκορωσίας. Ο λόγος για τον οποίο επιδιώκεται η μείωση αυτή είναι η ανησυχία ότι οι εν λόγω εισαγωγές επιδεινώνουν τις υφιστάμενες εξαρτήσεις και, συνεπώς, έχουν αρνητικό αντίκτυπο στην επισιτιστική ασφάλεια της Ένωσης. Ο προτεινόμενος κανονισμός συνάδει με την αρχή της αναλογικότητας και δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια για την επίτευξη των στόχων των Συνθηκών, ιδίως της ανάγκης να διασφαλιστεί ότι τα οικεία γεωργικά προϊόντα και λιπάσματα που κατάγονται από τη Ρωσική Ομοσπονδία και τη Δημοκρατία της Λευκορωσίας δεν διαταράσσουν την ενωσιακή αγορά για τα εν λόγω προϊόντα ούτε και την εύρυθμη λειτουργία της τελωνειακής ένωσης. Ως εκ τούτου, τα εν λόγω προϊόντα δεν θα πρέπει να έχουν πρόσβαση στην αγορά της Ένωσης υπό όρους εξίσου ευνοϊκούς με τους όρους που ισχύουν για τις εισαγωγές των εν λόγω προϊόντων από άλλες τρίτες χώρες. Η αναλογικότητα διασφαλίζεται από το γεγονός ότι ο προτεινόμενος κανονισμός προβλέπει την αύξηση των δασμών του κοινού δασμολογίου που εφαρμόζονται στις εισαγωγές από τη Ρωσική Ομοσπονδία και τη Δημοκρατία της Λευκορωσίας και από το γεγονός ότι είναι αναγκαίο να περιοριστούν οι εν λόγω εισαγωγές στις περιπτώσεις που οι ισχύοντες δασμοί είναι μηδενικοί ή χαμηλοί. Ταυτόχρονα, η αύξηση αναμένεται να μειώσει την ικανότητα της Ρωσικής Ομοσπονδίας και της Δημοκρατίας της Λευκορωσίας να χρησιμοποιούν τις εξαγωγές τους ως όπλα εναντίον της Ένωσης. Η προτεινόμενη αύξηση των δασμών περιορίζει την άσκηση ορισμένων θεμελιωδών δικαιωμάτων, αλλά το πράττει μόνο στον βαθμό που είναι αναγκαίος για την επίτευξη των στόχων του κανονισμού.

- **Επιλογή της νομικής πράξης**

Η παρούσα πρόταση είναι σύμφωνη με το άρθρο 207 παράγραφος 2 της ΣΛΕΕ, το οποίο προβλέπει μέτρα κοινής εμπορικής πολιτικής για την εισαγωγή αλλαγών στα επίπεδα των δασμών με τη μορφή κανονισμού.

3. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΚ ΤΩΝ ΥΣΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ, ΤΩΝ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΕΩΝ ΜΕ ΤΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΚΤΙΜΗΣΕΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

- **Εκ των υστέρων αξιολογήσεις / έλεγχοι καταλληλότητας της ισχύουσας νομοθεσίας**

Άνευ αντικειμένου.

- **Διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη**

Άνευ αντικειμένου.

- **Συλλογή και χρήση εμπειρογνωσίας**

Άνευ αντικειμένου.

- **Εκτίμηση επιπτώσεων**

Υπό το πρίσμα της τρέχουσας ικανότητας της Ρωσικής Ομοσπονδίας να χρησιμοποιεί τις εξαγωγές ορισμένων γεωργικών προϊόντων και ιδίως των οικείων λιπασμάτων για την αποσταθεροποίηση των αγορών της Ένωσης, να επηρεάζει αρνητικά την επισιτιστική ασφάλεια της Ένωσης και να υπονομεύει την ενότητα της Ένωσης όσον αφορά τη στήριξη της Ουκρανίας· καθώς και υπό το πρίσμα της στήριξης που παρέχει η Δημοκρατία της Λευκορωσία στις ενέργειες της Ρωσικής Ομοσπονδίας, είναι σημαντικό ο προτεινόμενος κανονισμός να τεθεί επειγόντως σε ισχύ, προκειμένου να αυξηθούν το συντομότερο δυνατόν οι δασμολογικοί συντελεστές που εφαρμόζονται στα εν λόγω εμπορεύματα από τη Ρωσική Ομοσπονδία και τη Δημοκρατία της Λευκορωσίας. Ως εκ τούτου, δεν διενεργήθηκε εκτίμηση επιπτώσεων για τον προτεινόμενο κανονισμό. Αναμένεται ότι το προτεινόμενο μέτρο θα μειώσει σημαντικά τις εισαγωγές στην Ένωση των οικείων προϊόντων που κατάγονται ή εξάγονται άμεσα ή έμμεσα από τη Ρωσική Ομοσπονδία και τη Δημοκρατία της Λευκορωσίας και ότι αυτό θα οδηγήσει σε περαιτέρω διαφοροποίηση των πηγών προμήθειας των εν λόγω προϊόντων ώστε οι εισαγωγές να μη γίνονται πλέον από τη Ρωσική Ομοσπονδία και τη Δημοκρατία της Λευκορωσίας.

- **Καταλληλότητα και απλούστευση του κανονιστικού πλαισίου**

Το μέτρο δεν αυξάνει δυσανάλογα την κανονιστική επιβάρυνση για τις επιχειρήσεις και τις δημόσιες αρχές.

- **Θεμελιώδη δικαιώματα**

Η πρόταση συνάδει με την πολιτική της Ένωσης για τα ανθρώπινα δικαιώματα και με τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων. Όταν η επιβολή εισαγωγικών δασμών επηρεάζει, στην Ένωση, την ελευθερία συμμετοχής στο διεθνές εμπόριο στο πλαίσιο της ελευθερίας άσκησης επαγγελματικής δραστηριότητας, το δικαίωμα ιδιοκτησίας ή άλλα θεμελιώδη δικαιώματα, συμπεριλαμβανομένης της ίσης μεταχείρισης, αυτή θεωρείται νόμιμη δράση της Ένωσης βάσει του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι η δράση αυτή πραγματοποιείται σύμφωνα με τις απαιτήσεις για τη δράση που πρέπει να αναληφθεί βάσει κατάλληλης νομικής βάσης· από τις αρμόδιες αρχές· και με σκοπό την επίτευξη του θεμιτού στόχου να τεθούν σε μειονεκτική εμπορική θέση οι εισαγωγές ορισμένων προϊόντων από τη Ρωσική Ομοσπονδία και τη Δημοκρατία της Λευκορωσίας, προκειμένου να ενισχυθεί η διαφοροποίηση του εφοδιασμού εκτός των δύο αυτών χωρών μέσω της προώθησης μεγαλύτερης εγχώριας παραγωγής της Ένωσης και εναλλακτικών εισαγωγών από άλλες τρίτες χώρες. Ο προτεινόμενος κανονισμός θα αποτρέψει επίσης σοβαρές διαταραχές των σχετικών αγορών και τη χρησιμοποίηση από τη Ρωσική Ομοσπονδία

και τη Δημοκρατία της Λευκορωσίας των εξαγωγών των οικείων προϊόντων ως όπλων· και θα διασφαλίσει την ορθή λειτουργία των αγορών της Ένωσης κατά τρόπο που να συνάδει τόσο με τα τρέχοντα μέτρα εξωτερικής δράσης της Ένωσης όσο και με την αρχή της αναλογικότητας. Ειδικότερα, όσον αφορά την ίση μεταχείριση, το γεγονός ότι επιβάλλονται αυξημένοι εισαγωγικοί δασμοί στους εισαγωγείς ορισμένων γεωργικών προϊόντων και λιπασμάτων που κατάγονται ή εξάγονται άμεσα ή έμμεσα από τη Ρωσική Ομοσπονδία ή τη Δημοκρατία της Λευκορωσίας, αλλά όχι στους εισαγωγείς προϊόντων που δεν κατάγονται ούτε εξάγονται άμεσα ή έμμεσα από τη Ρωσική Ομοσπονδία ή τη Δημοκρατία της Λευκορωσίας, ανταποκρίνεται σε ένα από τους στόχους της εξωτερικής δράσης της Ένωσης. Αυτός είναι ο θεμιτός στόχος πολιτικής της Ένωσης για τη μείωση των εν λόγω εισαγωγών από τη Ρωσική Ομοσπονδία και τη Δημοκρατία της Λευκορωσίας, καθώς και για την προστασία των αγορών της Ένωσης από κατάχρηση του εμπορίου των οικείων προϊόντων που αποσκοπεί στην αποσταθεροποίηση των αγορών της Ένωσης ή της πολιτικής σταθερότητας και αλληλεγγύης της Ένωσης.

4. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Ο προτεινόμενος κανονισμός δεν έχει καμία δημοσιονομική επίπτωση στις δαπάνες και μόνον πολύ περιορισμένη δημοσιονομική επίπτωση στα έσοδα. Με την πλήρη εφαρμογή του προτεινόμενου κανονισμού, η είσπραξη αυξημένων δασμών που αντιστοιχούν στις προτεινόμενες αυξήσεις αναμένεται να είναι ελάχιστη (σχεδόν μηδενική), διότι η προτεινόμενη αύξηση των δασμών είναι πιθανό να μειώσει τις ροές εισαγωγών από τη Ρωσική Ομοσπονδία και τη Δημοκρατία της Λευκορωσίας σε αμελητέες ποσότητες.

Αντιθέτως, θα μπορούσαν να αναμένονται ορισμένες δημοσιονομικές απώλειες, διότι οι ίδιοι πόροι που παράγονται για τον προϋπολογισμό της Ένωσης πιθανότατα θα μειωθούν. Η ακριβής αξία των απωλειών του προϋπολογισμού θα εξαρτηθεί από τον τρόπο αντικατάστασης των εισαγωγών από τη Ρωσική Ομοσπονδία και τη Δημοκρατία της Λευκορωσίας. Αφενός, η αντικατάσταση των εν λόγω εισαγωγών από την εγχώρια παραγωγή εντός της Ένωσης ή από προτιμησιακές εισαγωγές (ιδίως λιπασμάτων από την Αλγερία και την Αίγυπτο) θα είχε ως αποτέλεσμα τη μείωση των ιδίων πόρων. Αφετέρου, η αντικατάστασή τους με αυξημένες εισαγωγές από άλλες τρίτες χώρες που δεν είναι προτιμησιακοί εταίροι δεν θα μείωνε τους ιδίους πόρους, διότι αυτές οι πρόσθετες νέες εισαγωγές θα δημιουργούσαν το ίδιο επίπεδο κοινών τελωνειακών δασμών με τις εισαγωγές από τη Ρωσική Ομοσπονδία και τη Δημοκρατία της Λευκορωσίας τις οποίες θα αντικαθιστούσαν. Από τη στιγμή της πλήρους εφαρμογής του προτεινόμενου κανονισμού, η επίπτωση στους παραδοσιακούς ιδίους πόρους του ενωσιακού προϋπολογισμού εκτιμάται σε απώλειες 84 εκατ. EUR κατ' ανώτατο όριο (δηλαδή 75 % των συνολικών δασμολογικών εσόδων ύψους 112 εκατ. EUR για το 2023), αν επικρατήσει το σενάριο της αντικατάστασης, από την εγχώρια ενωσιακή παραγωγή και τις εισαγωγές από προτιμησιακούς εταίρους, όλων των υφιστάμενων ενωσιακών εισαγωγών από τη Ρωσική Ομοσπονδία και τη Δημοκρατία της Λευκορωσίας.

Η απώλεια εσόδων από παραδοσιακούς ιδίους πόρους, κατά την πλήρη εφαρμογή του μέτρου, θα μπορούσε να αντισταθμιστεί από τις συνεισφορές ιδίων πόρων που καταβάλλουν τα κράτη μέλη βάσει του ακαθάριστου εθνικού εισοδήματός τους. Ωστόσο, αναμένεται ότι, κατά τα τρία πρώτα έτη εφαρμογής των προτεινόμενων μέτρων, πρόσθετα δασμολογικά έσοδα που συνδέονται με υψηλότερους δασμούς στις υπόλοιπες εισαγωγές αζωτούχων λιπασμάτων από τη Ρωσική Ομοσπονδία ή τη Δημοκρατία της Λευκορωσίας θα αντισταθμίσουν εν μέρει ή ενδεχομένως ακόμη και πλήρως τις απώλειες εσόδων που συνδέονται με τις μικρότερες ποσότητες εισαγωγών. Ως εκ τούτου, θα μπορούσε κανείς να

αναμένει ότι, κατά τη διάρκεια αυτής της αρχικής τριετούς περιόδου, η καθαρή απώλεια εσόδων για τα εν λόγω αγαθά από παραδοσιακούς ιδίους πόρους θα ήταν σχεδόν μηδενική.

Στο νομοθετικό δημοσιονομικό δελτίο παρατίθενται λεπτομερέστερα οι δημοσιονομικές επιπτώσεις του προτεινόμενου κανονισμού.

5. ΛΟΙΠΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

- **Σχέδια εφαρμογής και ρυθμίσεις παρακολούθησης, αξιολόγησης και υποβολής εκθέσεων**

Η ηλεκτρονική υποβολή εκθέσεων σχετικά με την εξέλιξη των ενωσιακών εισαγωγών των οικείων γεωργικών προϊόντων και λιπασμάτων που κατάγονται ή εξάγονται άμεσα ή έμμεσα από τη Ρωσική Ομοσπονδία και τη Δημοκρατία της Λευκορωσίας είναι διαθέσιμη στους ειδικούς ιστότοπους της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (Eurostat)[4].

- **Επεξηγηματικά έγγραφα (για οδηγίες)**

Άνευ αντικειμένου.

- **Αναλυτική επεξήγηση των επιμέρους διατάξεων της πρότασης**

Ο προτεινόμενος κανονισμός θα εμποδίσει την πρόσβαση ορισμένων γεωργικών προϊόντων και λιπασμάτων που κατάγονται ή εξάγονται άμεσα ή έμμεσα από τη Ρωσική Ομοσπονδία και τη Δημοκρατία της Λευκορωσίας στην αγορά της Ένωσης υπό όρους που είναι εξίσου ευνοϊκοί με τους όρους που ισχύουν για τις εισαγωγές άλλων προϊόντων από άλλες χώρες καταγωγής. Αυτό θα το επιτύχει με την αύξηση των εισαγωγικών δασμών για όλα τα οικεία προϊόντα —με κατ' αξίαν δασμό ύψους 50 % για τα γεωργικά προϊόντα και με σταδιακή αύξηση των δασμών στα λιπάσματα κατά επίπεδο που αρχίζει από 40 EUR ή 45 EUR ανά τόνο (ανάλογα με το είδος του λιπάσματος) έως ότου ο πρόσθετος δασμός φθάσει στο επίπεδο απαγορευτικού δασμού ύψους έως 315 EUR ή 430 EUR ανά τόνο τρία έτη μετά την έναρξη εφαρμογής των περιοριστικών μέτρων. Κατά τη διάρκεια της τριετούς μεταβατικής περιόδου, αυτά τα απαγορευτικά επίπεδα δασμών θα επιβληθούν επίσης σε περίπτωση που πραγματοποιηθούν εισαγωγές προϊόντων από τη Ρωσική Ομοσπονδία και τη Δημοκρατία της Λευκορωσίας που θα υπερβαίνουν συγκεκριμένες ποσότητες. Επιπλέον, τα εν λόγω προϊόντα που κατάγονται ή εξάγονται άμεσα ή έμμεσα από τη Ρωσική Ομοσπονδία και τη Δημοκρατία της Λευκορωσίας δεν θα έχουν πρόσβαση στις δασμολογικές ποσοστώσεις της Ένωσης για τα εν λόγω προϊόντα. Οι εν λόγω δασμολογικές ποσοστώσεις παρέχουν πρόσβαση στην ενωσιακή αγορά σε χαμηλότερο δασμολογικό επίπεδο από τους προτεινόμενους νέους δασμούς.

[4] Αρχική σελίδα — Eurostat

2025/0021 (COD)

Πρόταση

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για την τροποποίηση των δασμών που εφαρμόζονται στις εισαγωγές ορισμένων προϊόντων που κατάγονται ή εξάγονται άμεσα ή έμμεσα από τη Ρωσική Ομοσπονδία και τη Δημοκρατία της Λευκορωσίας.

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 207,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Οι εισαγωγές ουρίας και αζωτούχων λιπασμάτων από τη Ρωσική Ομοσπονδία στην Ένωση ήταν σημαντικές και ανήλθαν σε 3,6 εκατ. τόνους το 2023, ενώ αυξήθηκαν σημαντικά το 2024 σε σύγκριση με το 2023. Το επίπεδο εισαγωγών στην Ένωση γεωργικών προϊόντων από τη Ρωσική Ομοσπονδία, τα οποία καλύπτονται από τον παρόντα κανονισμό (στο εξής: οικεία γεωργικά προϊόντα), είναι σχετικά χαμηλό για τα περισσότερα από αυτά, αλλά θα μπορούσε να αυξηθεί σημαντικά αν διατηρηθούν οι τρέχουσες εμπορικές συνθήκες.

(2) Οι εισαγωγές των λιπασμάτων που καλύπτονται από τον παρόντα κανονισμό (στο εξής: οικεία λιπάσματα) αποτυπώνουν επί του παρόντος μια κατάσταση οικονομικής εξάρτησης από τη Ρωσική Ομοσπονδία. Επιπλέον, οι εισαγωγές των οικείων γεωργικών προϊόντων θα μπορούσαν να δημιουργήσουν παρόμοια και πρόσθετη οικονομική εξάρτηση από τη Ρωσική Ομοσπονδία, η οποία, υπό τις παρούσες συνθήκες, θα πρέπει να αποτραπεί και να μειωθεί προκειμένου να προστατευτούν οι αγορές της Ένωσης και να διαφυλαχθεί η επισιτιστική ασφάλεια της Ένωσης.

(3) Οι δασμοί erga omnes του κοινού δασμολογίου της Ένωσης είναι οι δασμοί του μάλλον ευνοούμενου κράτους που εφαρμόζονται σήμερα στις εισαγωγές των οικείων γεωργικών προϊόντων και λιπασμάτων. Οι δασμοί αυτοί ποικίλλουν σημαντικά επί του παρόντος. Ανάλογα με το προϊόν, ορισμένοι δασμοί είτε είναι μηδενικοί είτε είναι πολύ χαμηλοί, ενώ άλλοι δασμοί είναι τόσο υψηλοί που δεν πραγματοποιούνται εμπορικές συναλλαγές.

(4) Η συνεχιζόμενη εισαγωγή γεωργικών προϊόντων και λιπασμάτων που καλύπτονται από τον παρόντα κανονισμό από τη Ρωσική Ομοσπονδία υπό τις τρέχουσες συνθήκες θα μπορούσε να καταστήσει την Ένωση ευάλωτη σε εξαναγκαστικές ενέργειες της Ρωσικής Ομοσπονδίας. Ειδικότερα, η πιθανή αύξηση των εισαγωγών των οικείων εμπορευμάτων από τη Ρωσική Ομοσπονδία θα μπορούσε να διαταράξει την αγορά της Ένωσης και να επηρεάσει αρνητικά τους ενωσιακούς παραγωγούς. Συνεπώς, είναι αναγκαίο να ληφθούν κατάλληλα δασμολογικά μέτρα προκειμένου να αντιμετωπιστεί

η τρέχουσα και η δυνητική οικονομική εξάρτηση της Ένωσης από τις εισαγωγές των εν λόγω προϊόντων από τη Ρωσική Ομοσπονδία. Αυτό θα πρέπει να επιτευχθεί με τον τερματισμό της τρέχουσας κατάστασης κατά την οποία εισέρχονται στην αγορά της Ένωσης υπό όρους εξίσου ευνοϊκούς με εκείνους που εφαρμόζονται σε προϊόντα άλλης καταγωγής που τυγχάνουν της μεταχείρισης του μάλλον ευνοούμενου κράτους.

(5) Επί του παρόντος ήδη αυξάνονται οι εισαγωγές των οικείων λιπασμάτων από τη Ρωσική Ομοσπονδία και θα μπορούσαν να αυξηθούν περαιτέρω και γρήγορα, αν δρομολογηθεί προς την Ένωση επιπλέον ρωσική παραγωγή. Αυτή η δυνητική αύξηση των εισαγωγών από τη Ρωσική Ομοσπονδία θα διαταράξει την ενωσιακή αγορά των οικείων προϊόντων και θα βλάψει τους ενωσιακούς παραγωγούς αζωτούχων λιπασμάτων που ήδη ανταγωνίζονται με δυσκολία τις εισαγωγές από τη Ρωσική Ομοσπονδία σε μια περίοδο κατά την οποία οι τιμές του φυσικού αερίου στην Ένωση παραμένουν υψηλές. Η μακροπρόθεσμη επιβίωση της ενωσιακής βιομηχανίας αζωτούχων λιπασμάτων είναι ζωτικής σημασίας για την επισιτιστική ασφάλεια της Ένωσης, διότι ο ενωσιακός γεωργικός τομέας χρειάζεται αυτά τα λιπάσματα για την παραγωγή τροφίμων. Ως εκ τούτου, η αντιμετώπιση της αυξανόμενης εξάρτησης από τις εισαγωγές των οικείων λιπασμάτων από τη Ρωσική Ομοσπονδία και η διατήρηση της βιωσιμότητας μιας αυτόνομης ενωσιακής βιομηχανίας αζωτούχων λιπασμάτων είναι ζωτικής σημασίας για τη διασφάλιση και τη διατήρηση της επισιτιστικής ασφάλειας της Ένωσης. Για να αποφευχθεί η μελλοντική εξάρτηση από τις εισαγωγές γεωργικών προϊόντων από τη Ρωσική Ομοσπονδία, είναι επίσης αναγκαίο να προσαρμοστούν τα επίπεδα των δασμών για τα εν λόγω προϊόντα.

(6) Τα δασμολογικά μέτρα θα πρέπει να ληφθούν, επίσης, όσον αφορά τη Δημοκρατία της Λευκορωσίας, προκειμένου να μην υπάρξει εκτροπή ενδεχόμενων εισαγωγών στην Ένωση από τη Ρωσική Ομοσπονδία μέσω της Δημοκρατίας της Λευκορωσίας, δεδομένων των στενών πολιτικών και οικονομικών δεσμών της τελευταίας με τη Ρωσική Ομοσπονδία. Αυτό θα μπορούσε να συμβεί αν οι δασμοί της Ένωσης στις εισαγωγές προϊόντων από τη Δημοκρατία της Λευκορωσίας παρέμεναν αμετάβλητοι.

(7) Συνεπώς, οι εισαγωγές των οικείων γεωργικών προϊόντων και λιπασμάτων που κατάγονται ή εξάγονται άμεσα ή έμμεσα από τη Ρωσική Ομοσπονδία και τη Δημοκρατία της Λευκορωσίας θα πρέπει να υπόκεινται σε υψηλότερους τελωνειακούς δασμούς από ό,τι οι εισαγωγές από άλλες τρίτες χώρες.

(8) Οι εισαγωγές από τη Ρωσική Ομοσπονδία και τη Δημοκρατία της Λευκορωσίας δεν θα πρέπει να επωφελούνται από τυχόν χαμηλότερους δασμούς στο πλαίσιο των ενωσιακών δασμολογικών ποσοστώσεων με όρους μεταχείρισης του μάλλον ευνοούμενου κράτους. Συνεπώς, οι μειωμένοι συντελεστές που καθορίζονται στις δασμολογικές ποσοστώσεις της Ένωσης για τα προϊόντα που απαριθμούνται στα παραρτήματα Ι και ΙΙ του παρόντος κανονισμού δεν θα πρέπει να εφαρμόζονται στα προϊόντα που κατάγονται ή εξάγονται άμεσα ή έμμεσα από τη Ρωσική Ομοσπονδία ή τη Δημοκρατία της Λευκορωσίας στην Ένωση.

(9) Η προβλεπόμενη αύξηση των τελωνειακών δασμών δεν αναμένεται να επηρεάσει αρνητικά την παγκόσμια επισιτιστική ασφάλεια, διότι η αύξηση των δασμών εφαρμόζεται μόνο στις εισαγωγές στην Ένωση και δεν επηρεάζει τον κανονισμό για τα οικεία προϊόντα, αν μόνο διαμετακομίζονται μέσω του εδάφους της Ένωσης σε τρίτες χώρες τελικού προορισμού. Αντιθέτως, η προβλεπόμενη αύξηση των εισαγωγικών δασμών της Ένωσης μπορεί να οδηγήσει στην εξαγωγή των οικείων προϊόντων σε τρίτες χώρες και να αυξήσει τη διαθεσιμότητα των προμηθειών σε αυτές.

(10) Ταυτόχρονα, τα λιπάσματα διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο για την επισιτιστική ασφάλεια, καθώς και για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα των αγροτών στην Ένωση. Ως εκ τούτου, είναι αναγκαίο να διασφαλιστεί προβλέψιμη και επαρκής πρόσβαση σε λιπάσματα, σε προσιτά επίπεδα τιμών για τους αγρότες Ένωσης, τα οποία με τη σειρά τους θα πρέπει να συμβάλουν στη σταθεροποίηση των γεωργικών αγορών. Κατά τη διάρκεια μεταβατικής περιόδου, το προτεινόμενο μέτρο θα τονώσει την αύξηση της παραγωγής της Ένωσης και θα επιτρέψει την ενίσχυση εναλλακτικών πηγών εφοδιασμού από άλλους διεθνείς εταίρους, ελαχιστοποιώντας τον κίνδυνο σημαντικής αύξησης των τιμών των λιπασμάτων για τους αγρότες της Ένωσης. Για τον σκοπό αυτό, η Επιτροπή θα πρέπει να παρακολουθεί στενά την εξέλιξη των τιμών των λιπασμάτων στην αγορά της Ένωσης. Σε περίπτωση σημαντικής αύξησης των τιμών των λιπασμάτων, η Επιτροπή θα πρέπει να αξιολογήσει την κατάσταση και να λάβει όλα τα κατάλληλα μέτρα για την αντιμετώπιση αυτής της απότομης αύξησης.

(11) Η προβλεπόμενη αύξηση των δασμών συνάδει με την εξωτερική δράση της Ένωσης σε άλλους τομείς, όπως απαιτείται από το άρθρο 21 παράγραφος 3 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η κατάσταση των σχέσεων μεταξύ της Ένωσης και της Ρωσικής Ομοσπονδίας έχει επιδεινωθεί σημαντικά τα τελευταία χρόνια και ιδίως από το 2022. Αυτό οφείλεται στην κατάφωρη περιφρόνηση από τη Ρωσική Ομοσπονδία του διεθνούς δικαίου και, ειδικότερα, στην απρόκλητη και αδικαιολόγητη στρατιωτική επίθεσή της στην Ουκρανία και στην πλήρους κλίμακας εισβολή στη χώρα αυτή. Από τον Ιούλιο του 2014 η Ένωση έχει σταδιακά επιβάλει περιοριστικά μέτρα στο εμπόριο με τη Ρωσική Ομοσπονδία ως απάντηση στις ενέργειες της Ρωσικής Ομοσπονδίας έναντι της Ουκρανίας.

(12) Η Ρωσική Ομοσπονδία είναι μέλος του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου. Ωστόσο, η Ένωση επιτρέπεται επί του παρόντος, δυνάμει των εξαιρέσεων που ισχύουν βάσει της συμφωνίας για την ίδρυση του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου, και ιδίως του άρθρου XXI της GATT του 1994 (εξαιρέσεις για την ασφάλεια), να παραβλέπει την υποχρέωση χορήγησης στα προϊόντα που εισάγονται από τη Ρωσική Ομοσπονδία των πλεονεκτημάτων που χορηγούνται σε ομοειδή προϊόντα που εισάγονται από άλλες χώρες (μεταχείριση του μάλλον ευνοούμενου κράτους) και δεν εμποδίζεται να επιβάλλει εισαγωγικούς δασμούς υψηλότερους από εκείνους που περιλαμβάνονται στον πίνακα δασμολογικών δεσμεύσεων της Ένωσης για τις εμπορευματικές συναλλαγές, αν η Ένωση θεωρεί ότι τα μέτρα αυτά είναι αναγκαία για την προστασία των ουσιωδών συμφερόντων ασφάλειας της Ένωσης.

(13) Η σχέση της Ένωσης με τη Δημοκρατία της Λευκορωσίας έχει επίσης επιδεινωθεί τα τελευταία χρόνια, λόγω της περιφρόνησης που επιδεικνύει το καθεστώς προς το διεθνές δίκαιο, τις θεμελιώδεις ελευθερίες και τα ανθρώπινα δικαιώματα, και λόγω της στήριξης που παρέχει αυτό το κράτος στην εισβολή πλήρους κλίμακας της Ρωσικής Ομοσπονδίας στην Ουκρανία. Από τον Οκτώβριο του 2020 η Ένωση έχει σταδιακά επιβάλει περιοριστικά μέτρα στις συναλλαγές με τη Δημοκρατία της Λευκορωσίας.

(14) Η Δημοκρατία της Λευκορωσίας δεν είναι μέλος του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου. Ως εκ τούτου, η Ένωση δεν υποχρεούται, δυνάμει της συμφωνίας για την ίδρυση του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου, να παρέχει σε προϊόντα από τη Δημοκρατία της Λευκορωσίας μεταχείριση του μάλλον ευνοούμενου κράτους και άλλη μεταχείριση σύμφωνη με την εν λόγω συμφωνία. Επιπλέον, οι υφιστάμενες εμπορικές συμφωνίες επιτρέπουν ενέργειες που δικαιολογούνται με βάση τις ισχύουσες ρήτρες εξαίρεσης, ιδίως τις εξαιρέσεις για λόγους ασφάλειας.

(15) Ο παρών κανονισμός δεν υπερβαίνει τα αναγκαία για την επίτευξη των επιδιωκόμενων στόχων, σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 4 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, είναι αναγκαίο και σκόπιμο να θεσπιστούν κανόνες για την αύξηση των δασμών στα εν λόγω προϊόντα με άμεση εφαρμογή προκειμένου, πρώτον, να επιτευχθεί ο βασικός στόχος που συνίσταται στο να διασφαλιστεί ότι τα οικεία γεωργικά προϊόντα και λιπάσματα που κατάγονται ή εξάγονται άμεσα ή έμμεσα από τη Ρωσική Ομοσπονδία και τη Δημοκρατία της Λευκορωσίας δεν διαταράσσουν την αγορά της Ένωσης για τα εν λόγω εμπορεύματα· και, δεύτερον, να υλοποιηθεί η κοινή εμπορική πολιτική και να μειωθούν οι ενωσιακές εισαγωγές των εν λόγω προϊόντων και λιπασμάτων από τη Ρωσική Ομοσπονδία και τη Δημοκρατία της Λευκορωσίας ως απάντηση στις ανησυχίες ότι οι εν λόγω εισαγωγές θα μπορούσαν να επηρεάσουν αρνητικά την εσωτερική ενωσιακή αγορά και να υπονομεύσουν την επισιτιστική ασφάλεια της Ένωσης,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

Άρθρο 1

1. Τα προϊόντα που κατατάσσονται στους κωδικούς της συνδυασμένης ονοματολογίας (ΣΟ) οι οποίοι παρατίθενται στο παράρτημα Ι, και τα οποία εισάγονται στην Ένωση και κατάγονται ή εξάγονται άμεσα ή έμμεσα από τη Ρωσική Ομοσπονδία ή τη Δημοκρατία της Λευκορωσίας υπόκεινται σε πρόσθετο κατ' αξίαν τελωνειακό δασμό 50 % που εφαρμόζεται επιπλέον του ισχύοντος συντελεστή του κοινού δασμολογίου. Τα εν λόγω προϊόντα που κατάγονται ή εξάγονται άμεσα ή έμμεσα από τη Ρωσική Ομοσπονδία ή τη Δημοκρατία της Λευκορωσίας δεν είναι επιλέξιμα για χαμηλότερους εισαγωγικούς δασμούς για περιορισμένες ποσότητες (δασμολογικές ποσοστώσεις), όπως αυτοί ισχύουν είτε διότι απαιτούνται από τις υποχρεώσεις της Ένωσης βάσει της συμφωνίας για την ίδρυση του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου είτε ανοίχθηκαν από την Ένωση χωρίς να υφίσταται τέτοια υποχρέωση.

2. Τα προϊόντα που κατατάσσονται στις δασμολογικές γραμμές του παραρτήματος ΙΙ και τα οποία εισάγονται στην Ένωση και κατάγονται ή εξάγονται άμεσα ή έμμεσα από τη Ρωσική Ομοσπονδία ή τη Δημοκρατία της Λευκορωσίας υπόκεινται σε εισαγωγικό δασμό, ως εξής:

α) όσον αφορά τα προϊόντα που υπάγονται στον κωδικό ΣΟ 3102:

   i) 6,5 % κατ' αξίαν + 40 EUR/τόνο από την 1η Ιουλίου 2025 έως την 30ή Ιουνίου 2026·

   ii) 6,5 % κατ' αξίαν + 60 EUR/τόνο από την 1η Ιουλίου 2026 έως την 30ή Ιουνίου 2027·

   iii) 6,5 % κατ' αξίαν + 80 EUR/τόνο από την 1η Ιουλίου 2027 έως την 30ή Ιουνίου 2028·

   iv) 6,5 % κατ' αξίαν + 315 EUR/τόνο από την 1η Ιουλίου 2028,

β) όσον αφορά τα προϊόντα που υπάγονται στους κωδικούς ΣΟ 3105 20, 3105 30, 3105 40, 3105 51, 3105 59 και 3105 90:

   i) 6,5 % κατ' αξίαν + 45 EUR/τόνο από την 1η Ιουλίου 2025 έως την 30ή Ιουνίου 2026·

ii) 6,5 % κατ' αξίαν + 70 EUR/τόνο από την 1η Ιουλίου 2026 έως την 30ή Ιουνίου 2027·

iii) 6,5 % κατ' αξίαν + 95 EUR/τόνο από την 1η Ιουλίου 2027 έως την 30ή Ιουνίου 2028·

iv) 6,5 % κατ' αξίαν + 430 EUR/τόνο από την 1η Ιουλίου 2028.

γ) Με την επιφύλαξη των στοιχείων α) και β), αν οι σωρευτικές ποσότητες εισαγωγών των προϊόντων που απαριθμούνται στα στοιχεία α) και β) φθάσουν τα κατώτατα όρια που καθορίζονται κατωτέρω, η Επιτροπή επιβάλλει, εντός 21 ημερών, δασμό στο επίπεδο που ορίζεται στο στοιχείο α) σημείο iv) ή στο στοιχείο β) σημείο iv) αντίστοιχα, για τις υπόλοιπες εισαγωγές των εν λόγω εμπορευμάτων κατά τη δεδομένη περίοδο:

i) 2,7 εκατ. τόνοι από την 1η Ιουλίου 2025 έως την 30ή Ιουνίου 2026·

ii) 1,8 εκατ. τόνοι από την 1η Ιουλίου 2026 έως την 30ή Ιουνίου 2027·

iii) 0,9 εκατ. τόνοι από την 1η Ιουλίου 2027 έως την 30ή Ιουνίου 2028.

δ) Η Επιτροπή μπορεί να εκδώσει εκτελεστική πράξη για τον καθορισμό των ρυθμίσεων για την παρακολούθηση των ποσοτήτων εισαγωγών που αναφέρονται στην παράγραφο 2. Η εν λόγω εκτελεστική πράξη εκδίδεται σύμφωνα με τη συμβουλευτική διαδικασία που αναφέρεται στο άρθρο 4 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011.

Άρθρο 2

1. Η Επιτροπή παρακολουθεί τις τιμές που ισχύουν στην Ένωση για τα προϊόντα που απαριθμούνται στο παράρτημα ΙΙ επί τέσσερα έτη από την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού.

2. Εάν τα επίπεδα τιμών των προϊόντων που απαριθμούνται στο παράρτημα ΙΙ υπερβαίνουν σημαντικά τα επίπεδα του 2024 κατά την περίοδο που αναφέρεται στην παράγραφο 1, η Επιτροπή αξιολογεί την κατάσταση και λαμβάνει όλα τα κατάλληλα μέτρα για να διορθώσει την εν λόγω απότομη αύξηση. Στα μέτρα μπορεί να περιλαμβάνονται, κατά περίπτωση, πρόταση προσωρινής αναστολής των δασμών για τα οικεία προϊόντα που εισάγονται από χώρες καταγωγής εκτός της Ρωσικής Ομοσπονδίας και της Δημοκρατίας της Λευκορωσίας.

Άρθρο 3

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την επομένη της δημοσίευσής του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*. Εφαρμόζεται τέσσερις εβδομάδες από την έναρξη ισχύος του για τα προϊόντα που απαριθμούνται στο παράρτημα Ι.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Βρυξέλλες,

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο	*Για το Συμβούλιο*
Η Πρόεδρος	*Ο/Η Πρόεδρος*

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ

ΤΙΤΛΟΣ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ:

Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση των δασμών που εφαρμόζονται στις εισαγωγές ορισμένων προϊόντων που κατάγονται ή εξάγονται άμεσα ή έμμεσα από τη Ρωσική Ομοσπονδία και τη Δημοκρατία της Λευκορωσίας

ΓΡΑΜΜΕΣ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ:

Κεφάλαιο και άρθρο: κεφάλαιο 12, άρθρο 120.

Ποσό που διατίθεται στον προϋπολογισμό για το 2024: 24 620 400 000 EUR.

ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΠΤΩΣΗ:

☐ Πρόταση χωρίς δημοσιονομική επίπτωση

X Η πρόταση δεν έχει καμία δημοσιονομική επίπτωση στις δαπάνες, αλλά έχει δημοσιονομική επίπτωση στα έσοδα των παραδοσιακών ιδίων πόρων, για τους ακόλουθους λόγους:

Το 2023 η συνολική αξία των ενωσιακών εισαγωγών από τη Ρωσική Ομοσπονδία και τη Δημοκρατία της Λευκορωσίας προϊόντων με τους κωδικούς ΣΟ που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού και υπόκεινται στην προτεινόμενη αύξηση υπερέβη τα 1,69 δισ. EUR. Από το σύνολο αυτό, οι εισαγωγές γεωργικών προϊόντων ανήλθαν σε 380 εκατ. EUR και οι εισαγωγές λιπασμάτων σε 1,31 δισ. EUR.

Οι εισαγωγές των οικείων λιπασμάτων από τη Ρωσική Ομοσπονδία και τη Δημοκρατία της Λευκορωσίας υπόκεινται επί του παρόντος σε κατ' αξίαν δασμό της τάξης του 6,5 %. Οι περισσότερες από τις εισαγωγές λιπασμάτων του 2023 (516 εκατ. EUR) πραγματοποιήθηκαν υπό τον κωδικό ΣΟ 3102 10 10. Σημαντικές εισαγωγές πραγματοποιήθηκαν επίσης με τους κωδικούς ΣΟ 3105 30 00 (179 εκατ. EUR), 3105 20 10 (151 εκατ. EUR), 3105 40 00 (91 εκατ. EUR) και 3 105 59 00 (89 εκατ. EUR). Τα συνολικά δασμολογικά έσοδα για την Ένωση από τις εισαγωγές λιπασμάτων από τη Ρωσική Ομοσπονδία και τη Δημοκρατία της Λευκορωσίας ανήλθαν σε 85,2 εκατ. EUR, πριν από την αφαίρεση των εξόδων είσπραξης από τα κράτη μέλη.

Οι εισαγωγές των οικείων γεωργικών προϊόντων υπόκεινται σε διαφορετικούς δασμούς. Τα συνολικά δασμολογικά έσοδα για την Ένωση από τις εισαγωγές των εν λόγω προϊόντων από τη Ρωσική Ομοσπονδία και τη Δημοκρατία της Λευκορωσίας ανήλθαν το 2023 σε 27 εκατ. EUR, πριν από την αφαίρεση των εξόδων είσπραξης από τα κράτη μέλη. Για τα εν λόγω γεωργικά προϊόντα, η αύξηση των δασμών με την παρούσα πρόταση κανονισμού αναμένεται να μειώσει σημαντικά ή ακόμη και να σταματήσει αυτές τις εμπορικές ροές. Η είσπραξη αυξημένων δασμών που αντιστοιχούν στις προτεινόμενες αυξήσεις για τα γεωργικά προϊόντα αναμένεται να είναι ελάχιστη (σχεδόν μηδενική), διότι οι εμπορικές ροές αναμένεται να σταματήσουν λόγω της αύξησης των επιπέδων των δασμών.

Η είσπραξη αυξημένων δασμών που αντιστοιχούν στις προτεινόμενες αυξήσεις για τα λιπάσματα αναμένεται να παύσει, όταν ο προτεινόμενος κανονισμός τεθεί σε πλήρη εφαρμογή κατά τη λήξη της τριετούς μεταβατικής περιόδου, διότι οι εμπορικές ροές αναμένεται να σταματήσουν λόγω της αύξησης των επιπέδων των δασμών. Ωστόσο, οι εν

λόγω εμπορικές ροές και οι συναφείς δασμοί αναμένεται να παραμείνουν σημαντικές κατά τη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου.

Βάσει των ανωτέρω, η επίπτωση στην απώλεια εσόδων για τον προϋπολογισμό της Ένωσης που προκύπτει από τον παρόντα προτεινόμενο κανονισμό εκτιμάται σε 84 εκατ. EUR ετησίως κατ' ανώτατο όριο από το οικονομικό έτος 2029: [(85,2 εκατ. EUR + 27 εκατ. EUR) = ακαθάριστο ποσό 112,2 εκατ. EUR, συμπεριλαμβανομένων των εξόδων είσπραξης] x 0,75.

Για τα έτη 2025, 2026, 2027 και 2028 ο αντίκτυπος της απώλειας εσόδων από τους παραδοσιακούς ιδίους πόρους για τον προϋπολογισμό της Ένωσης εκτιμάται ότι θα είναι πολύ χαμηλότερος από το ποσό που υπολογίστηκε για το 2028. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι οι αυξημένοι δασμοί στα λιπάσματα αναμένεται να αποφέρουν πρόσθετα δασμολογικά έσοδα ύψους 77 εκατ. EUR ανά 12μηνη περίοδο (μετά την αφαίρεση των εξόδων είσπραξης), συμβάλλοντας στην αύξηση των ιδίων πόρων κατά 58 εκατ. EUR. Ως εκ τούτου, η καθαρή μείωση των ιδίων πόρων αναμένεται να μην υπερβεί τα 26 εκατ. EUR κατά την πρώτη 12μηνη περίοδο της αίτησης (1 Ιουλίου 2025–30 Ιουνίου 2026), ποσό που αντιστοιχεί σε 14 εκατ. EUR για το υπόλοιπο του έτους 2025. Είναι ακόμη πιθανό οι ίδιοι πόροι να αυξηθούν, αν η μείωση των εισαγωγών από τη Ρωσική Ομοσπονδία αντισταθμιστεί εν μέρει από εισαγωγές από άλλες τρίτες χώρες που δεν επωφελούνται από δασμολογικές προτιμήσεις στο πλαίσιο των συμφωνιών ελεύθερων συναλλαγών της Ένωσης.

Η απώλεια εσόδων που προέρχονται από παραδοσιακούς ιδίους πόρους θα αντισταθμιστεί από τις συνεισφορές ιδίων πόρων που καταβάλλουν τα κράτη μέλη βάσει του ακαθάριστου εθνικού εισοδήματός τους.